

ÇOCUK DÜŞÜRTME SUÇUNUN SUÇ SONUCU OLUŞAN GEBELİKLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ*

Arş. Gör. Sibel CAN**

---

* Bu makale hakem incelemesinden geçmiştir ve TÜBİTAK-ULAKBİM Veri Tabanında indekslenmektedir.

** Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Araştırma Görevlisi.

ÖZ

5237 s. TCK'nın 99 ve 100. maddelerinde gebeliğin sona erdirilmesiyle ilgili düzenlemeler yer almaktadır. Bunlardan 99. madde çocuk düşürtmeyi düzenlemektedir. Daha önceki TCK'da yer almayan bir düzenleme olan suç sonucu oluşan gebeliğin sona erdirilmesine m.99/6'da yer verilmiştir. Genel itibariyle birçok eksiklik ve çelişkiyi içinde barındıran bu maddenin suç sonucu oluşan gebelikleri düzenleyen fıkrasında da yetersizlik mevcuttur. Çalışmamızda öncelikle çocuk düşürtme genel olarak ele alınmış ve TCK'da düzenlenen çocuk düşürtme suçu üzerinde durulmuştur. Daha sonra, suç sonucu gebe kalan kadınlara ilişkin yasal düzenlemelere değinilmiş ve onların içinde bulunduğu sorun alanları ile ceninin yaşama hakkı arasındaki denge açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk düşürtme, cenin, rıza, cinsel saldırı, cinsel istismar.

THE EVALUATION OF ILLEGAL ABORTION IN POINT OF PREGNANCY WHICH OCCURED AS A RESULT OF CRIME

ABSTRACT

5237 p. TPC 99 and arrangements related to the termination of pregnancy in Article 100 is located. Of these, Article 99 regulates illegal abortion. Termination of pregnancy which occurred consequence of crimes, previous TPC isn't included in, editing in article 99/6. Overall, the results of the crime in this article hosting many shortcomings and contradictions that occur in paragraph regulating pregnancy failure is present. In our study, primarily illegal abortion discussed in general and focuses on organized crime in the Penal Code illegal abortion. Afterward a result of a crime referred to the legal regulations for pregnant women and problem areas in which they found to have attempted to explain the balance between the right to life of the fetus.

Keywords: İlegal abortion, fetus, consent, sexual assault, sexual abuse.

GİRİŞ

Cocuk düşürtme, sağlık hukukunun en tartışmalı konularından birisidir. Türk hukuk sisteminde kişilik tam ve sağ doğmakla başlamaktadır. Bu durum kişiyi, kendisine karşı gelebilecek her türlü tehlikeden korumayı amaçlayan hukuk sisteminin, kişilik vasfı kazanmamış ceninin yaşama hakkını da koruyup koruyamayacağı konusunda bir soru işareti yaratmaktadır. Bu konuda birbirinin tam zıttı olan iki husus vardır. Bunlardan birisi, kadının kendi bedeni üzerinde tasarruf edebilme ve anne olup olmama yönünde serbestçe tercihte bulunma hakkı iken diğeri, ana rahmindeki ceninin yaşama hakkıdır.

Dünya Sağlık Örgütü'nün verilerine göre, dünyada her yıl uygulanan 46 milyon gebeliği sonlandırma işleminin 20 milyona yakını güvenli olmayan koşullarda yapılmakta ve bunun sonucunda yaklaşık 80 bin kadın hayatını yitirmekte ve birçok kadın da bu işlemler neticesinde enfeksiyon kapmaktadır. Bu ölümlerin tamamına yakını ise kürtajin yasak olduğu ülkelerde gerçekleşmektedir^[1]. Bu verilerden yola çıkan görüşlere göre, annenin tercih hakkı ceninin yaşama hakkından önce gelir ve bu hakkı sınırlayan yasal düzenlemeler yapılmamalıdır^[2].

Annenin tercihlerine öncelik veren düzenlemelere karşın bazı ülkeler tamamen ceninin yaşama hakkına üstünlük tanımıştır. Alman Federal Mahkemesi 1975 tarihli bir kararında, yaşamın üstün bir yasal değer olduğunu ve doğmamış çocuğun da hamilelik süresince hayatının korunması gerektiğini belirtmiştir. Mahkeme'ye göre, fetüs, zorunlu bir durum bile olsa yaşama hakkı annenin kendi hayatını istediği gibi yaşama hakkından önce gelir. Yine aynı düşüncüyü paylaşan görüşlere göre, döllenmeden 7 gün sonra canlılık kazanan embriyo artık bir insan olarak yaşama hakkına sahiptir ve koşullar ne olursa olsun en üstün hak olan yaşama hakkı her şeyden önce gelir^[3].

Günümüzde çoğu ülkede kürtaj konusunda yasal düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelerde genel kabul gören görüş, ne tamamen annenin gebeliği sona erdirmeye hakkını mutlak ve sınırsız bir hak olarak tanımak ne de ceninin yaşama hakkını tamamen korumak şeklinde olmuştur. Gebeliğin belli bir dönemine kadar annenin tercihleri önce gelirken, çizilen yasal sınırdan sonra ceninin yaşama hakkına üstünlük tanınmıştır. Cinsel saldırı sonucunda oluşan

[1] ŞAFAK AYDIN Ayşe, Türk Hukukunda Gebeliğin Sonlandırılması, s.2, kurtajyasaklanamaz.com/s/1384/i/Ayşe_Aydin_Safak_Turk_Hukukundaki_Durum.pdf, E.T: 1.12.2014

[2] ÇOBANOĞLU Nesrin, "Kürtaja Farklı Yaklaşımlar Çalıştayı Tutanak Özeti", <http://www.yasaizleme.org.tr/index.php/9-uncategorised/302-kurtaja-farkli-yaklasimlar-calistayi-tutanak-ozeti-09-05-2014>, E.T:5.12.2014.

[3] DÖNMEZ Burcu, 'TCK'da Çocuk Düşürtme Suçu Mukayeseli Hukuk ve AİHM'nin Bakış Açısıyla Ceninin Yaşama Hakkının Sınırlandırılması', Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:9, S.2,Y:2007,s.99.

gebeliklerde ise bu sınır daha üst seviyede tutulmuş ve gebeliğin sonlandırılmasına yönelik özel düzenlemeler getirilmiştir.

Çalışmamızda öncelikle çocuk düşürtme, genel olarak ele alınmış ve TCK'da düzenlenen çocuk düşürtme suçu üzerinde durulmuştur. Daha sonra, suç sonucu gebe kalan kadınlara ilişkin yasal düzenlemelere değinilmiş ve onların içinde bulunduğu sorun alanları ile ceninin yaşama hakkı arasındaki denge açıklanmaya çalışılmıştır.

I. ÇOCUK DÜŞÜRTME SUÇU

A. TARİHÇE

Çok eski bir suç tipi olan çocuk düşürtme fiili, ilkçağlardan beri değişik şekillerde yorumlanmış olup, Eski Yunan ve Roma dönemi de dahil günümüze kadar farklı cezalara tabi tutulmuştur. Bugün Türk Hukuku'nda gebeliğe son verilmeyle ilgili olarak, TCK m.99, 2827 sayılı Nüfus Planlaması Hakkında Kanun ve konuyla ilgili ayrıntıları düzenlemek için söz konusu kanuna dayanılarak çıkarılan 83/7395 No'lu Rahim Tahliyesi ve Sterilizasyon Hizmetlerinin Yürütülmesi ve Denetlenmesine İlişkin Tüzük yer almaktadır.

Türkiye'de gebeliğin sonlandırılmasına ilişkin yasaların oluşumu üç aşamada değerlendirilebilir. İlk aşamada, çocuk düşürtülmesi her ne nedenle ve biçimde olursa olsun yasaklanmıştır. Bu dönem, 1926-1965 arasında kapsayıp savaşın sebep olduğu nüfus azalmasını, doğumların artmasını destekleyen nüfus politikalarıyla tekrar eski haline getirmeyi amaçlayan dönemdir. Bu dönemde, gebeliği sonlandırma yasağının yanı sıra gebeliği önleyici tedbirler de yasaklanmıştır. Daha sonra 1965 yılında çıkarılan 557 sayılı Nüfus Planlaması Hakkında Kanun ile birlikte bir geçiş dönemi yaşanmıştır. Bu kanun, "*yalnızca gebeliğin ana hayatını tehdit ettiği veya edeceği veya ceninin gelişmesini imkansız kılan veya doğacak çocuk ile onu takip edecek nesiller için ağır maluliyet teşkil edecek hallerde*" gebeliğin sona erdirilmesini mümkün kılmıştır.

1983 yılında yürürlüğe giren 2827 sayılı Nüfus Planlaması Hakkında Kanun ile bu yasaya dayanarak çıkartılan Rahim Tahliyesi ve Sterilizasyon Hizmetlerinin Yürütülmesi ve Denetlenmesine İlişkin Tüzük ile gebeliğin sonlandırılması belirli şartlara bağlı olarak suç olmaktan çıkartılmıştır. Bu kanunun 5. maddesi gebeliğin onuncu haftası doluncaya kadar annenin sağlığı açısından tıbbi sakınca doğurmadığı takdirde istek üzerine rahmin tahliye edileceğini düzenlemiştir^[4].

TCK'nın 2004 yılında yeniden düzenlenerek 2005 yılında yürürlüğe girinceye kadar NPHK ve eski TCK'da yapılan birtakım değişikliklerle yetinilmiştir.

[4] ŞAFAK AYDIN, s.2.

B. TCK'DA ÇOCUK DÜŞÜRTME SUÇU

1. Genel Olarak

Hukuk açısından kişilik, çocuğun sağ olarak tamamıyla doğduğu anda başlar ancak cenin geriye dönük olarak korunur. Bu nedenle gebelik süreci hukuk tarafından belirli düzenlemelere tabi tutulmuştur. Bizim burada üzerinde duracağımız husus gebeliğin sona erdirilmesidir. Bu sonlandırma dış etkenlerden kaynaklanabileceği gibi bazen tıbbi etkenlerden bazen de gebe kadının isteği üzerine gerçekleştirilmektedir^[5]. Çocuk düşürtme hangi yöntemle olursa olsun çocuğu taşıyan kadın dışında herhangi bir kişi tarafından gerçekleştirilen doğumdan önce gebeliği sona erdirmek amacıyla cenine yapılan her türlü müdahaledir^[6].

Yeni TCK'da eskisinden farklı olarak, çocuk düşürtme fiillerinin kişinin kendisini ve ya akrabalarının şeref ve namusunu kurtarmak için işlemiş olması halinde cezanın indirilmesine ilişkin düzenleme yer alamamıştır. Ancak madde 99/6 da suç mağduru kadının bu suç sonucu gebe kalması sonucunda, gebelik süresinin yirmi haftayı aşmamış olması koşuluyla, gebe kadının rızası ve hastane ortamında uzman hekimler tarafından gebeliğin sonlandırılabilceği kabul edilmiştir^[7].

2. Suçla Korunan Hukuksal Değer

Öğretide tartışmalı olan bu hususta yazarlar farklı görüşler ileri sürmüşlerdir. Tezcan/Erdem/Önok'a göre, bu suç ile öncelikli olarak gelecekteki yaşamın korunması ve ikincil olarak da annenin sağlığının korunması amaçlanmaktadır^[8]. Hakeri'ye göre, bu suç tipiyle sadece cenin değil, anne de korunmaktadır. Bu koruma öncelikle çocuk düşürtme eyleminin hekim olmayan bir kimse tarafından yapılmasının cezalandırılmasında, ikinci olarak da çocuğun alınmasına ilişkin getirilen süre sınırlamasında somutlaşmaktadır. Hamile kadının rızasının aranmasıyla da annenin karar verme özgürlüğü koruma altına alınmaktadır^[9]. Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız ve Tepe'ye göre, korunan öncelikli yarar yaşam hakkıdır. Ceninin annenin sağlığının tehlikeye düşmesi halinde rahimden alınması söz konusu olsa bile onun da yaşama hakkı korunmaktadır. Ayrıca bu fiiller doğrudan doğruya kadının vücudu üzerinde etki doğurduğu için

[5] ÖZBEK Veli; KANBUR Mehmet Nihat; DOĞAN Koray; BACAĞSIZ Pınar; TEPE İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2014, s.285.

[6] HAKERİ Hakan, Tıp Hukuku, Ankara 2012, s.716.

[7] ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAĞSIZ/TEPE, s.286.

[8] TEZCAN Durmuş; ERDEM Mustafa; ÖNOK Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara 2010, s.277.

[9] HAKERİ, s.717.

kadının sağlığının korunması da amaçlanmaktadır^[10]. Bu görüşler dikkate alındığında, suçun korumak istediği birden fazla hukuki yararın bulunduğu ve bunların başında, yaşama hakkı, biyolojik anne olabilme hakkı, anne olup olmamayı seçebilme hakkı, beden dokunulmazlığı hakkı, beden ve ruh sağlığı hakkı olduğu sonucuna varılabilir.

3. Suçun Maddi Unsurları

a. Fail

TCK m.99 ve 100'de suçun faili olarak farklı kişiler tanımlanmıştır. Öyle ki suçun faili, yani suçun maddi unsurunu oluşturan hareketi gerçekleştiren kişi cenini taşıyan anne olabileceği gibi, herhangi bir kişi veya uzaman bir hekim olabilir^[11]. Tezcan/Erdem/Önok 'a göre, suçun faili ceninini taşıyan kadın dışında herhangi bir kişi olabilecektir. Aynı görüşü benimseyen Özbek/Kanbur/Bacaksız/Doğan/Tepe'ye göre de fail anne dışında herkes olabilir. Zira gebe kadının çocuğunu bizzat düşürmesi halinde TCK m.100 hükmü uygulanacaktır^[12]. TCK m.99/1'de yer alan rızasız çocuk düşürtme suçunda, aynı maddenin 5.fıkrası birlikte değerlendirildiğinde, fail, gebe kadının kendisi dışında rahim tahliyesine yetkisi bulunan bir üçüncü kişi olduğu sonucuna varılır. TCK m.99/2 açısından baktığımızda ise, temelde birinci fıkrayla aynıdır. Ancak burada çocuğunun düşürtülmesine rıza gösteren gebe kadın da çocuğu düşürten üçüncü kişinin fiiline iştirak eden olarak değil, ayrıca fail sıfatıyla cezalandırılmaktadır^[13].

b. Suçun Konusu ve Mağdur

Özbek/Kanbur/Bacaksız/Doğan/Tepe'ye göre, çocuk düşürtme suçunda fiiller cenin üzerinde işlenmektedir. Yani fiilden doğrudan doğruya etkilenen ve yaşamı sona eren cenindir. Dolayısıyla burada suçun maddi konusu cenindir^[14]. Kızıroğlu'na göre ise suçun maddi konusu hem gebe kadının bedeni hem de cenindir. Bu suçta korunan hukuksal yarar öncelikle gebe kadının anne olabilme hakkı olduğu için suçun mağduru da gebe kadının kendisidir^[15]. Maddede belirtilen fiillerin mağduru gebe kadındır. Hatta bu fiillere kadın rıza göstermiş

[10] ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE, s.286.

[11] DÖNMEZ ,s.99.

[12] KİTAPÇIOĞLU Tülay, 'Türk Ceza Kanunu'nda Çocuk Düşürtme Suçu', MÜHF-HAD, C.18, S.1, s.306.

[13] KİZİROĞLU KESKİN Serap, 'Türk Ceza Hukuku'nda Çocuk Düşürtme, Düşürme ve Kısırlaştırma Suçları', in Prof.Dr. Nur Centel'e Armağan, MÜHF-HAD. C:19, Y:2013, S:2, s.171.

[14] ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE, s.287.

[15] KİZİROĞLU KESKİN, s.172.

olsa bile 99.maddenin 2. ve 5. fıkralarında belirtilen hallerde söz konusu rıza kanun tarafından geçerli kabul edilmemiştir. Bu halde dahi suçun mağduru gebe olan kadındır.

Maddenin ikinci fıkrasında düzenlenen rıza ile çocuk düşürtme suçunda korunan hukuksal yarar, ceninin gelecekteki yaşama hakkına kavuşabilmesi hakkı olduğu için bu durumda mağdur cenindir. Esas olan kadının tercih hakkıdır. Ancak gebe kadın hamileliğin ilk on haftasında bu tercihini yapmak zorundadır. Bu sınır dolayısıyla, tıbbi zorunluluk bulunmadan rıza ile gebelik süresi on haftayı aşmış olan çocuk düşürtme eyleminde, mağdur rahimdeki onuncu haftayı doldurmuş cenindir^[16].

c. Fiil

Madde 99'da belirtilen suçun maddi unsurunu oluşturan hareket "çocuk düşürtmektir". Suçun işleniş şekline göre hükümde herhangi bir sınırlandırma yapılmamıştır.

Suç her türlü hareket ile işlenebileceğinden serbest hareketli suçtur^[17]. Bazı yazarların, "ceninin ana rahminden zamanından önce çıkarılmasını temin eden hareket", bir kısım yazarların da "ana rahminde yaşayan ceninin gelişimine engel olunması, onun öldürülmesi" şeklinde tanımladıkları fiil, ceninin ölümünü sağlayıcı her türlü müdahaledir. Bu müdahale, kürtaj gibi direkt ceninin alınması şeklinde olabileceği gibi, hamile kadın üzerinde yaralama niteliği taşıyan fiillerle de gerçekleştirilebilir^[18].

Suçun oluşması bakımından netice dikkate alındığı için bu suç netice suçudur. Suç ceninin doğumdan önce öldürülmesi ile tamamlanmış olur ve ceninin rahimden çıkartılmış olması şart değildir. Ceninin anne karnında öldürülmesi ile kürtaj yoluyla öldürülmesi arasında fark yoktur. Zaten rahim içinde öldürülen cenin mutlaka düşecektir. Bu noktada tartışılan bir husus şudur: çocuk düşürtme hareketleri sonucunda çocuk yine de canlı doğmuş daha sonra ölmüşse eylem yine çocuk düşürtmemidir? Öğretide kabul edilen görüşe göre, nasıl ölüm neticesi yaralamadan çok sonra gerçekleşse bile kastın aşılması suretiyle öldürme normu yine de uygulanıyorsa, yeni doğan çocuğun ölümü daha sonra gerçekleşse bile yine çocuk düşürtme suçu söz konusu olacaktır. Ancak çocuk hayatta kalırsa, çocuk düşürtmeye teşebbüs olur. Bu noktadan sonra öldürülmesi durumunda ise artık kasten öldürme söz konusu olacaktır^[19].

[16] KIZIROĞLU KESKİN, s.179.

[17] KİTAPÇIOĞLU, s.303.

[18] HAKERİ, s.720.

[19] HAKERİ, s.721.

Suçun oluşması için hareket gerçekleşmeden önce ceninin anne karnında canlı olması gerekir. Eğer cenin daha önce canlılığını yitirmişse bu suç oluşmaz. Aynı şekilde kadın hamile sanılıp da hamile değilse de bu suç oluşmaz. Bu gibi durumlarda ortada suçun konusu veya korunan hukuki yarar bulunmadığından işlenemez suç söz konusu olacak ve fail çocuk düşürtme suçundan değil, kasten yaralamadan dolayı sorumlu tutulacaktır^[20]. Bu noktada cenin sıfatının hangi anda kazanılacağı hususu önem kazanmaktadır. Çünkü bu sıfatın kazanılmasından önce gebeliği önleyici hareketler ceza sorumluluğunu gerektirmez. Genel olarak cenin sıfatının başladığı dönem 'Nidation' dur. Nidation, döllenmiş yumurtanın rahmin iç zarına yerleşmesi olayıdır ve döllenmeden itibaren yaklaşık olarak yedi gün sonra gerçekleştiği kabul edilir. Bu nedenle 'morning after pill' denilen haplarla nidationun önlenmesi çocuk düşürtme olarak kabul edilemez^[21].

Üzerinde durulması gereken bir diğer ihtimal şudur: Annenin ölümü nedeniyle çocuk da ölmüşse yine çocuk düşürtme suçu oluşacak mıdır? Öğretide kabul edilen görüşe göre, bir kimsenin hamile bir kadını öldürmesi durumunda ayrıca çocuk düşürtme suçundan dolayı ceza verilmez çünkü kanunumuz bunu zaten cezayı artırıcı bir nitelikli hal olarak kabul etmiştir. Buna karşılık sadece ceninin öldürülmesi amaçlanmış fakat anne de ölmüşse, bu durumda her iki fiilden dolayı ayrı ayrı cezalandırılması gerekir^[22]. Kanaatimizce her iki suçtan dolayı ayrı ayrı cezalandırmak yerinde bir görüş değildir. Zira kanunumuzun aynı maddesi çocuk düşürtme fiili sonucunda annenin ölmesini, bir nitelikli hal olarak düzenlemiştir. Failin bu nitelikli halden dolayı sorumlu tutulabilmesi en az taksir derecesinde bir kusuru bulunmalıdır.

Hekimin beyin ölümü gerçekleşmiş bir kadını ne kadar hayatta tutmak zorunda olduğu da tartışmalı hususlardan biridir. Bazı yazarlar, çocuğun yaşama kabiliyeti varsa ve sezaryen ile kurtarılabilirse annenin hayatta tutulması gerektiğini ileri sürmektedirler. Çocuk düşürtme suçunun konusunu beyin ölümü gerçekleşmiş bir anne karnındaki cenin dahi olabilir. Dolayısıyla anne karnındaki ceninin yaşamını sonlandıracak her türlü müdahale bu suçu oluşturabileceğinden annenin bağlı bulunduğu suni solunum aracının kapatılması da çocuk düşürtme suçunu oluşturur.

[20] DÖNMEZ, s.112.

[21] KIZIROĞLU KESKİN, s.172.

[22] HAKERİ, s.722.

d. Suça Etki Eden Haller

aa. Fiilin Kadının Beden ya da Ruh Sağlığı Bakımından Zarara Uğramasına Neden Olması

Çocuk düşürtme fiili, cenini taşıyan annede beden veya ruh sağlığının bozulmasına neden olmuşsa faile verilecek ceza artırılacaktır. Fiilin TCK m.99/1 veya m.99/2'de düzenlenen suçlardan hangisi olduğuna göre, verilecek cezada değişecektir^[23].

Kadının beden sağlığının bozulmasından anlaşılması gereken, yapılmış olan müdahalenin neden olacağından daha büyük sağlık bozukluklarıdır. Rahim tahliyesi neticesi meydana gelen yaralar ve sağlık sıkıntıları bu kapsamda değildir. Kadının ruh sağlığı bakımından zarara uğraması ise kadının psikolojik yönden hayatını eskisi gibi sürdürememesidir. Bu durum ile kastedilen, bebeğini kaybetmenin her kadında yaratması muhtemel olan etki değil, bu boyutu aşan kalıcı rahatsızlıklardır^[24].

Suç bu durumda neticesi sebebiyle ağırlaşan suç yapısından ve TCK m.23'e göre, ağır neticeden failin sorumlu tutulabilmesi için netice bakımından en az taksirinin bulunması gerekir.

bb. Fiilin Kadının Ölümüne Sebep Olması

Çocuk düşürtme fiili cenini taşıyan annenin ölümüne sebebiyet vermişse, fiilin TCK m.99/1 ve ya m.99/2'nin kapsamına girmesine göre verilecek ceza artırılacaktır. Failin ölüm neticesinden sorumlu tutulabilmesi için en azından taksir derecesinde sorumluluğunun bulunması gerekir. Eğer failin kastı doğrudan anneyi öldürmek ise bu durumda çocuk düşürtmek suçundan değil, kasten öldürme suçunun nitelikli halinden sorumlu olacaktır(m.82/1/f)^[25].

cc. Fiilin Yetkili Olmayan Bir Kişi Tarafından İşlenmesi

Çocuk düşürtme suçunun yetkili olmayan bir kişi tarafından işlenmesi daha ağır cezayı gerektiren nitelikli haldir. Bu düzenlemenin nedeni, annenin sağlığını korumaktır. Kiziroğlu'na göre, yetkisiz kişilerce rahim tahliyesine girişilmesi gebe kadının sağlığı açısından somut bir tehlike yaratmışsa fiil suç sayılmalıdır. Yetkisiz kişinin rahim tahliyesi girişimi kadın için somut bir tehlike yaratmamışsa bu durumda yetkisiz kişi için idari yaptırım uygulanmalıdır. TCK'nın bu düzenlemesi soyut tehlike suçu olarak değerlendirilebilir. Kanun koyucu söz konusu durumda gebe kadının sağlığı açısından bir tehlikenin

[23] KİTAPÇIOĞLU, s.309.

[24] ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAĞIZ/TEPE, s.292.

[25] TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, s.284.

olacağını varsaymıştır ve bu durumu fail yönünden ağırlaştırıcı neden olarak kabul etmiştir^[26].

Kimlerin tahliye konusunda yetkili olduğu önem taşımaktadır. 1983 tarihli Rahim Tahliyesi ve Sterilizasyon Hizmetlerinin Yürütülmesi ve Denetlenmesine İlişkin Tüzük m.3 de yer alan düzenlemeye göre, “*rahim tahliyesi kadın hastalıkları ve doğum uzmanlarınca yapılır. Ancak bakanlıkça açılan eğitim merkezlerinde kurs göyerek yeterlilik belgesi almış pratisyen hekimler, kadın hastalıkları ve doğum uzmanının denetim ve gözetiminde menstrüelregülasyon yöntemiyle rahim tahliyesi yapabilirler*”. Böylece gebelik süresi on haftayı geçmeyen durumlarda annenin rızası ile bu kişiler tarafından gerçekleştirilen rahim tahliyesi suç oluşturmayacaktır^[27].

4. Manevi Unsur

TCK m.99’da düzenlenen çocuk düşürtme suçunun manevi unsurunu genel kast oluşturmaktadır^[28]. Gebeliği sona erdirmeye yönelik fiillerin cezalandırılması için, kişinin tipe uygun hareketi ve neticeyi bilmesi ve istemesi gerekir. Suçun olası kastla işlenmesi de teorik olarak mümkündür. Örneğin kasten yaralama fiilini gebe olduğunu bildiği bir kadına karşı gerçekleştiren failin bu fiili gerçekleştirirken kadının gebe olduğunu bilmesine rağmen çocuğun düşmesini göze alıp fiillerine devam etmesi durumunda, gerçekleşen fiil olası kastla çocuk düşürtme değildir. Burada oluşan suç kasten yaralamanın gebe bir kadına karşı işlenip çocuğunun düşmesine neden olmasını içeren m.87/2-e’deki nitelikli haldir^[29].

Kasten yaralama ile çocuk düşürtme suçlarının ayırt edilmesinde, failin kadını yaralama kastıyla mı yoksa çocuğun düşmesi için kadını yaralama kastıyla mı hareket ettiğinin belirlenmesi gerekir. Eğer fail doğrudan çocuğun düşmesi amacıyla kadının karnını yumrukluyorsa bu halde çocuk düşürtmeden dolayı sorumlu olacaktır. Şayet amacı kadını yaralamak ve fakat aynı zamanda kadının gebe olduğunu bilip böyle bir neticenin ortaya çıkabileceğini öngörmüş ancak neticeyi göze alıp buna rağmen gebe kadının karnını yumruklamaya devam etmişse bu durumda artık olası kastla çocuk düşürtme suçu söz konusu olacaktır.

Taksirli bir hareket neticesinde bir suçun oluşabilmesi için kanunda mutlaka suçun taksirli şeklinin açık olarak düzenlenmiş bulunması gerekir. Bu suçun taksirli hali kanunda öngörülmemiştir. Dolayısıyla bu suçun taksirle işlenmesi

[26] KIZIROĞLU KESKİN, s.176.

[27] HAKERİ, s.720.

[28] TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, s.258; HAKERİ, s.725; ÖZBEK/KANBUR/BACAKSIZ/DOĞAN/TEPE, s.297.

[29] ÖZBEK/KANBUR/BACAKSIZ/DOĞAN/TEPE, s.297.

mümkün değildir. Taksirli hareket neticesinde çocuk düşürtülmesi söz konusu olduğunda fail anneye karşı taksirle yaralama suçundan dolayı sorumlu olur^[30].

5. Suçun Hukuka Aykırılık Unsuru

Bu suçta hukuka uygunluk sebepleri, tıbbi zorunluluk hali ve süre koşullu rızadır.

a. Tıbbi Zorunluluk hali

TCK m.25/2'ye göre '*Gerek kendisine gerek başkasına ait bir hakka yönelik olup, bilerek neden olmadığı ve başka suretle korunmak olanağı bulunmayan ağır ve muhakkak bir tehlikeden kurtulmak veya başkasını kurtarmak zorunluluğu ile ve tehlikenin ağırlığı ile konu ve kullanılan vasıta arasında orantı bulunmak koşulu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez.*' Bu hükmü gebe kadının hayatı veya vücut bütünlüğü bakımından bir tehlike bulunması halinde ceninin ana rahminden tahliyesi açısından kullanabiliriz. Keza TCK m.99/2'de de, 'tıbbi zorunluluk bulunmadığı' halde ibaresi yer almıştır. Kanunumuzun bu hükmüne göre, tıbbi zorunluluk halinde gebeliğin süresi ne kadar olursa olsun sona erdirilebilir^[31].

Nüfus Planlaması Hakkında Kanun'un 5. Maddesine göre, gebelik süresi on haftadan fazla ise rahim ancak gebelik, annenin hayatını tehdit ettiği takdirde^[32] tahliye edilir. Annenin hayatının veya hayati organlarının birinin tehlike altında olması halinde herhangi bir süre kısıtlaması olmadan gebeliğin sona erdirileceği kabul edilmiştir. Yani kanun koyucu annenin hayatını öncelikle koruma altına almıştır. NPHK m.5/3'e göre, "*Derhal müdahale edilmediği takdirde hayatı veya hayati organlardan birisini tehdit eden acil hallerde durumu tespit eden yetkili hekim tarafından gerekli müdahale yapılarak rahim tahliye edilir.*" Maddede sadece fiziksel durumlara ilişkin düzenleme yapılmıştır. Ancak tüzükte ruh hastalıklarına bağlı durumlar da sayılmıştır^[33].

NPHK gebeliğin doğacak çocuk ve onu takip edecek nesiller için ağır maluliyete neden olacak hallerde gebeliğin sona erdirilmesini hukuka uygun kılmıştır. Türkiye'de bu hükme dayanılarak on haftalık gebeliklerde dahi özürlü çocuklar alınmaktadır. Sağlık Bakanlığı tarafından 2004 yılında hazırlanan bir

[30] TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, s.273-274; ÖZBEK/KANBUR/BACAKSIZ/DOĞAN/TEPE, s.297. HAKERİ, s.725;

[31] ÖZBEK/KANBUR/DOĞSN/BACAKSIZ/TEPE, s.295.

[32] Alman Tabipler Birliğinin kürtaj ile ilgili yaptığı açıklamada, tıpta bugün gelinen nokta göz önünde bulundurulmuş ve 500 grama ulaşmış ceninlerin dahi kurtarılmasının mümkün olduğundan, 22-24 haftayı geçmiş gebeliklerde annenin hayatı tehlikede olsa bile, ceninin hayatının feda edilmemesi onun da kurtarılması gerektiği belirtilmiştir.

[33] DÖNMEZ, s.123.

tasarıda yaşama hakkının dokunulmazlığına dayanılarak özürlü doğma ihtimali gerekçesiyle kürtaja izin verilemeyeceği belirtilmiştir. Bu durum öğretilerde tartışılmaktadır. Bir kısım yazarlar, özürlü çocuk konusunda karar verme yetkisinin eşlere bırakılması gerektiğini, devletin eşlere zorla özürlü çocuğa bakma yükümlülüğü getiremeyeceğini gerekçe göstererek hükmü eleştirmişlerdir. Diğer bir görüş ise, kişinin adını değiştirmede bile haklı bir sebep arayan hukukumuzun bu tip ceninlerin düşürülerek kişi olarak dünyaya gelmesinin engellenmesinde de haklı sebep araması gerektiğini ileri sürmektedir^[34]. NPHK'nın düzenlemesi bir nevi özürlülük endikasyonuna sevk etmektedir^[35].

Rahim Tahliyesi ve Sterilizasyon Hizmetlerinin Yürütülmesi ve Dene-tlenmesine İlişkin Tüzük'te ek 2 sayılı listede kadının hayatını ya da hayati organlarından birini tehdit eden ya da çocuk için tehlikeli olan hastalıklar ve durumlar belirlenmiştir. Öğretilerde tüzükte belirtilen maluliyet durumlarının sınırlı olmadığını kabul eden yazarlar da vardır^[36].

b. Süre Koşullu Rıza

Kanun koyucu 10 haftaya kadar olan gebeliklerde kadının rızasının bulun-masını suç bakımından bir hukuka uygunluk nedeni olarak düzenlemiştir. Çünkü bu süre zarfında öncelikle kadının kendi bedeni üzerinde tasarruf etme hakkına üstünlük tanınmıştır. Özbek/Kanbur/Bacaksız/Doğan/Tepe'ye göre, 99. maddenin birinci ve altıncı fıkraları bakımından gebe kadının rızası bir hukuka uygunluk sebebi değil, suçta tipikliğe ilişkin bir unsurdur. Diğer koşulların varlığı durumunda bu fıkradaki fiillerin tipikliği rızanın bulunmasıyla gerçekleşir. Bu durumda gebe kadın tarafından verilen rıza ile yapılan çocuk düşürmeye yönelik tüm fiiller yapıldığı andan itibaren hiçbir hukuka aykırılık teşkil etmeyecektir. Fiile yönelik rıza sadece gebe olan kadın tarafından ver-ilebilir. Çünkü burada şahsa sıkı sıkıya bağlı bir hak söz konusu olup, vücut bütünlüğü ve rahminde taşıdığı cenin hakkında karar verme yetkisi sadece gebe olan kadında bulunmaktadır^[37].

10 haftaya kadarki gebeliklerde, NPHK'ya göre, annenin yanı sıra evli ise kocasının da rızası aranmalıdır. Öğretilerde kabul edilen bir görüşe göre, kişinin kendi vücudu üzerindeki bir tıbbi müdahale için bir başkasından rıza alınması gerekliliğinin Anayasa'ya aykırı olduğu düşünülebilir. Ancak evlilik birliğinin niteliği düşünüldüğünde eşlerin ortak fiillerinin neticesi olan cenin hakkında

[34] HAKERİ, s.729.

[35] Alman Hukuku'nda kanun koyucu açık bir şekilde, ceninin özürlü olmasının endikasyon olarak kabul edilmeyeceğini belirtmiştir. Kanun koyucuya göre, ceninin özürlü olması yaşamının korunmasını azaltılmasına asla neden olmamalıdır.

[36] DÖNMEZER, s.228.

[37] ÖZBEK/KANBUR/BACAKSIZ/DOĞAN/TEPE, s. 292-293.

eşin rızasının aranması son derece yerinde bir düzenlemedir. Neticede annenin vücudunda hayat bulan cenin, babanın sperm hücreleri olmaksızın oluşmamaktadır. Bu nedenle sırf hadise annenin vücudunda meydana geliyor diye babayı saf dışı bırakmak hatalı olacaktır^[38]. Ancak ceza kanununda çocuğun aldırılması için eşin rızası aranmamaktadır. Yargıtay bir kararında, eşin rızasının alınmadığı durumlarda NPHK'ya aykırılığın gündeme geleceğini kabul etmiştir^[39].

NPHK m.6'ya göre, "5 inci maddede belirtilen müdahale, gebe kadının iznine, küçüklerde küçüğün rızası ile velinin iznine, vesayet altında bulunup da reşit veya mümeyyiz olmayan kişilerde reşit olmayan kişinin ve vasinin rızası ile birlikte sulh hakiminin izin vermesine bağlıdır. Ancak akıl maluliyeti nedeni ile şuur serbestisine sahip olmayan gebe kadın hakkında rahim tahliyesi için kendi rızası aranmaz. 4 üncü maddenin ikinci ve 5 inci maddenin birinci fıkralarında belirtilen ve rızaları aranılacak kişiler evli iseler, sterilizasyon veya rahim tahliyesi için eşin de rızası gerekir."

Sonuç olarak eşin rızasının bulunmadığı hallerde, TCK anlamında suç oluşmayacaktır ancak hekim açısından NPHK çerçevesinde idari sorumluluk gündeme gelebilecektir.

Rızanın, geçerli rıza olması gerekir. Geçerli bir rızadan bahsedebilmemiz için rızaya yetkili olan kadının Medeni Hukuk anlamında fiil ehliyetine sahip olması değil müdahalenin anlam ve sonuçlarını algılama yeteneğine sahip olması gerekmektedir^[40]. Her somut olay bakımından geçerli rızanın varlığı ayrıca değerlendirilmelidir. Rızanın geçerli olabilmesinin ön şartı, aydınlatmadır. Bu aydınlatma söz konusu fillerin doğuracağı olumlu ve olumsuz tüm etkilerin, neden olacağı tehlikelerin ve olası başka durumların kişilere açıklanması şeklinde olacaktır. Kanunda rızanın şekline ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır^[41]. Rıza, müdahalenin başlangıcında bulunmalı ve bitişine kadar devam etmelidir. Sonradan verilen rıza, rıza dışı başlamış müdahaleyi hukuka uygun hale getirmez. Müdahale başladıktan sonra geri çekilen rıza, bu andan sonra yapılan hareketleri hukuka aykırı hale getirir^[42].

[38] HAKERİ, s.728.

[39] 8.CD, 26.11.1985, 5039/5473.

[40] YENERER ÇAKMUT Özlem, "Tıpta Aydınlatma ve Rıza", Roche Sağlık Hukuku Günleri, İstanbul, Temmuz 2007, s.22.

[41] ÖZBEK/KANBUR/BACAKSIZ/DOĞAN/TEPE, s.296.

[42] ERMAN Barış, Ceza Hukukunda Tıbbi Müdahalenin Hukuka Uygunluğu, Ankara 2003, s.103.

6. Suçun Özel Görünüş Şekilleri

Bu başlık altında suça teşebbüs, iştirak ve içtima halleri üzerinde durulacaktır.

a. Teşebbüs

TCK m.35/1'e göre, teşebbüs, failin icra hareketlerine başlamış olmasına rağmen, elinde olmayan nedenlerle tipik neticeyi gerçekleştirmemesidir. Çocuk düşürtme suçu teşebbüse elverişli bir suç tipidir. Fail, çocuğu düşürtmeye yönelik elverişli hareketleri doğrudan doğruya uygulamaya başlaması ile suç yoluna girmiş kabul edilir. Hazırlık hareketleri teşebbüs nedeniyle cezalandırılmaz. Örneğin; gebe kadının gebeliği 10 haftayı geçmiş olmasına rağmen gebeliği sonlandırmak için hekimle anlaşma yapması ve ya eczaneden gebeliği sonlandırıcı ilaç satın alması hazırlık hareketidir. Ancak kadının ameliyathaneye alınması, tıbbi müdahale için gerekli araçların hazırlanması ve narkozun verilmesi artık icra hareketlerinin başladığını göstermektedir^[43]. Yargıtay bu hususta, gebe kadının ameliyat odasına alınması, hekimin hazır durumda ameliyathanede bulunması, kadının ameliyat masasına uzanması fiillerini çocuk düşürtmeye yönelik icra hareketleri olarak değerlendirmiştir. Aynı kararda, "anlaşma ve ücretin ödenmesi" hazırlık hareketleri olarak nitelendirilmiştir^[44].

Düşürtme hareketlerine rağmen çocuk dünyaya canlı gelmişse yine teşebbüs vardır. Gebe olmayan bir kadına çocuk düşürtme amacı ile gerçekleştirilen fiiller, suçun konusunu cenin oluşturduğu için "işlenemez suç" söz konusu olur. Bu durumda fail somut olayın durumuna göre yaralama veya öldürmeden dolayı sorumlu tutulur^[45].

b. İştirak

Çocuk düşürtme suçu iştirak açısından özellik arz eder. TCK m.99 kapsamında çocuk düşürtme suçunun faili, gebeliği sonlandıran üçüncü kişi olarak düzenlenmiştir. Bu kişinin eylemine başka kişilerin azmettirme, yardım etme vs. şeklinde iştirakleri söz konusu olabilir ve bu takdirde genel iştirak kuralları uygulanır. Tıbbi bir zorunluluk olmadığı takdirde 10 haftayı aşan gebelik, annenin rızası ile sonlandırılmışsa anne suça azmettiren olarak sorumlu olmaz. Çünkü TCK m.99/2'de annenin de aynı suç kapsamında cezalandırılacağı öngörülmüştür. Ceza kanunumuzun benimsediği iştirak ilkelerine göre, suça azmettiren, asli failin cezası ile cezalandırılmaktadır. Çocuk düşürtme suçunda ise özel düzenleme yapılmış, çocuğun düşürtülmesine rıza gösteren anne azmettiren olarak kabul edilmemiş, onun cezası da ayrıca, asli

[43] HAKERİ, s.733.

[44] 1.CD, 16.07.1954, 1106/1202.

[45] KİTAPÇIOĞLU, s.321; HAKERİ, s.734; DÖNMEZ, s.126.

failin cezasından daha az olacak şekilde belirlenmiştir. Bu şekilde genel iştirak kuralları dışına çıkmıştır ancak anne dışındaki diğer şerikler için genel iştirak kuralları geçerliliğini korumaktadır. Üçüncü kişi olmaksızın 10 haftayı aşmış bir gebeliğin, bizzat anne tarafından sonlandırılması halinde ise anne, çocuk düşürtme suçundan değil, TCK m.100 kapsamında çocuk düşürtme suçundan dolayı sorumlu tutulacaktır. Bu durumda anneyi azmettiren veya yardım eden kişiler genel iştirak kurallarına göre sorumlu tutulacaklardır^[46].

c. İctima

Çocuk düşürtme suçu, ictima açısından özellik arz etmez. İctima konusunda tartışılan hususlardan birisi, değişik zamanlarda aynı kişiye karşı çocuk düşürtme suçunun işlenmesi halinde zincirleme suç hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağı meselesidir. Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe'ye göre, bu suçun mağdurunun gebe kadın olduğunu kabul ettiğimiz takdirde, suçun zincirleme şeklinde işlenebileceğini kabul etmemiz gerekir. Aksi görüşü savunan Tezcan/Erдем/Önok'a göre ise, TCK m.43/1'de zincirleme suç kurallarının uygulanabilmesi için suçun "aynı kişiye" karşı işlenmesi zorunluluğu arandığı ve doğmamış çocuğun bu anlamda kişi olarak kabul edilmesi mümkün olmadığı için farklı zamanlarda işlenen birden fazla cenini düşürtmeye yönelik eylemlerde zincirleme suç hükümleri uygulanamaz^[47]. Buna karşılık düşürülen birden fazla ikiz ve ya üçüz olması durumunda, aynı suçun birden fazla kişiye karşı tek bir file işlenmesi söz konusu olacağından zincirleme suç hükümleri uygulanabilecektir^[48]. Hakeri'ye göre, tek hareketle işlenen bir çocuk düşürtme suçunda cenin sayısı birden fazlaysa bu durumda hareket tek olsa da iki ayrı yaşama son verildiği için iki ayrı çocuk düşürtme suçu oluşmaktadır^[49].

Sonuç olarak öğretilerde konuya ilişkin görüş birliği bulunmamaktadır. Bunun nedeni ise suçun mağdurunun kim olduğu konusunda bir netlik bulunmamasıdır. Suç ve ceza içeren normlarda kıyas yapılamayacağı gibi kıyasa yol açacak şekilde genişletici yorum dahi yapılamaz. Dolayısıyla gerek TCK m.43/3 de gerekse m.99 da yapılacak düzenlemelerle belirsiz noktalara açıklık kazandırılmalıdır.

[46] DÖNMEZ s.129; benzer görüş için bkz. TEZCAN/ERDEM/ÖNOK s.276; HAKERİ s.735.

[47] Bu görüşün oluşmasında etkili olan bir diğer neden, bu suçların kanunda "kişilere karşı suçlar" bölümünde düzenlenmiş olmasıdır.

[48] TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, s.259.

[49] HAKERİ, s.735.

II. SUÇ SONUCU OLUŞAN GEBELİĞİN SONA ERDİRİLMESİ

Günümüzde biyoetiğin, yaşamın başlangıcı ve etik sorunlar kapsamında ele aldığı gebeliğin sonlandırılması ana tartışma konuları içerisinde yer almaktadır. Bugün artık kürtaj konusunda dünyada gelinen nokta kürtajın etik boyutudur. Teknik deyimle abortus, tıbbi, dini, ahlaki, sosyolojik ve üreme sağlığı boyutuyla yüzyıllardır tartışılmaktadır. Toplumun zamana göre değişen yapısının yanında, bireyin kişisel özellikleri de etiklik açısından belirleyicidir^[50]. Özellikle tecavüz sonucu oluşan gebeliklerde ceninin durumu daha fazla tartışmaya açık bir yapıya sahip olmuş, burada suç sonucu oluşan ceninin anne karnındaki ve gelecekteki yaşamıyla annenin yaşadığı psikolojik travma arasında bir denge kurmaya çalışılmıştır.

A. GENEL OLARAK

Gebelik sonlandırmada amaç uterus içerisindeki canlı varlığın hayatını sona erdirmek olduğundan, kürtaj etik açıdan sorgulanan tıbbi bir uygulamadır. Bununla birlikte kişisel hakların nerede başlayıp nerede bittiği, özellikle bu hakların etik boyutlarının derecesi ve kadınların istemedikleri gebeliklere son verme hakkı üzerinde tartışmalar mevcuttur. Günümüzde kadının suç dolayısıyla gebe kalmasının, sosyal, ekonomik ve psikolojik yönden olumsuzluklara yol açtığı gerekçesiyle, kadının rızası ve uzman hekim müdahalesiyle gebeliğe son verilmesine müsamaha ile bakılabilmektedir. Nitekim normal kürtaj dışında, suç sonucu oluşan gebeliklerde kürtajın etik boyutu daha farklı bir açıdan ele alınmış ve bu farklılık kürtaj için getirilen kısıtlayıcı sürelerde de kendini göstermiştir. Bir erkeğin zorla gerçekleştirdiği fiil neticesinde oluşan gebelikte, kadının bu erkeğin çocuğunu karnında taşımasının onun bakımından işkence olacağı, böyle bir durumla karşılaşan kadının ruhsal durumunun bozulacağı, böyle bir fiil neticesinde dünyaya gelen çocuğun anaya daima ırza geçme olayını hatırlatacağı ve kadının uğradığı haksızlığın bedelini onu bakımsız bırakarak çocuğa ödedeceği gibi nedenlerle çocuğun düşürtülmesine doktrin ve kanunlar belli şartlarda müsaade etmektedirler^[51].

Tarih boyunca gerek düşman işgali gerekse diğer nedenlerle cinsel saldırıya maruz kalan kadınların, gebeliğe son verdirtme işleminin cezalandırılmaması çoğu ülkede belirli şartlarda kabul edilmiştir. Bu duruma örnek vermek gerekirse; I. Dünya Savaşı'ndan sonra saldırıya uğrayıp gebe kalan kadınların çocuklarını düşürmüş oldukları halde Fransa mahkemeleri beraat kararı vermiş, İtalya ise

[50] ÜREM Müge, 'Kadın Vücudu ve Etik Sorunlar', www.istanbulbarosu.org.tr/images/haberler/saglikhukuku208.pdf, E.T.:08.12.2014.

[51] ÖNDER Ayhan, Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, İstanbul 1994, s.181.

genel af uygulamasıdır. Aynı şekilde Bosna-Hersek'te Sırlar, tecavüz ettikleri Müslüman kadınları, cenini düşürmemeleri için düşük yapma süresi geçinceye kadar esir kamplarında tutmuşlardır. Bu olayda tecavüz sonucu oluşan cenini taşımak istemeyen birçok kadın intihar etmiştir. Bu durumda olan kadınların kürtaj yaptırmasının dini hükmü ile ilgili olarak fetva istenmesi üzerine, Türkiye Cumhuriyeti Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu, 14.01.1993 tarihinde verdiği kararda, söz konusu olayda '*İslam'ın izzeti ve İslam toplumunun bu bölgedeki varlığını devam ettirmesi ve ya yok olmaması açısından, anne hayatını ve sağlığını tehlikeye sokmadan ırza geçme sonucu oluşan gebeliğin ilaç veya tıbbi müdahale ile sonlandırmasının dinen caiz olduğuna*' oy çokluğuyla hükmetmiştir. Buna karşı olan bazı görüşler ise, zina ve ya ırza geçme sonucu oluşan gebeliklerde ceninin 4 aylık olduktan sonra düşürülmesinin dinen caiz olmadığını, gebeliğin ırza geçme sonucu oluşup oluşmadığının bir önemi bulunmadığını, zira ceninin her halükarda masum olduğunu ileri sürmüşlerdir. İslam hukuku açısından, gebeliğin sona erdirilmesiyle ilgili genel hüküm verilemeyeceğini her bir mağdur açısından ayrı değerlendirme yapılmasını belirten görüşler de mevcuttur^[52].

Günümüzde hem karşılaştırmalı hukukta hem de ülkemizde suç sonucu oluşan gebeliğe belirli şartlarda son verilmesi halinde failin cezalandırılmayacağı kabul edilmiştir.

B. TÜRK CEZA KANUNU'NDA DURUM

TCK m.99/6'ya göre, kadının mağduru olduğu bir suç sonucu gebe kalması halinde, süresi 20 haftadan fazla olmamak ve kadının rızası olmak koşuluyla gebeliği sona erdirene ceza verilmez. Bu cezasızlık sebebinin uygulanabilmesi için, kadının maruz kaldığı bir suç nedeniyle gebe kalması, kadının rızasının bulunması, gebelik süresinin 20 haftayı aşmamış olması ve gebeliğin uzman hekimler tarafından hastane ortamında sonlandırılması gerekmektedir^[53].

YTCK'nın yürürlüğe girmesine kadar, tecavüz sonucu oluşan gebelikler gebeliğin sonlandırılması için bir gerekçe olarak gösterilmemişti. 765 sayılı TCK' da açık bir düzenleme bulunmamaktaydı. Sadece çocuk düşürtme fiilinin, kendisinin veya akrabasının şeref ve namusunu kurtarmak için işlenmesi halinde faile verilecek cezanın, yarından üçte ikiye kadar indirilebileceğini öngören bir hüküm mevcuttu. Tabii bunun için de kadının namus ve şeref sahibi olması ve bunların kurtarılması için fiili gerçekleştirilmesi gerekmekteydi. Eski TCK'daki bu hüküm, şerefin kişiye sıkı sıkıya bağlı bir hak olduğu, gebe kadının kendisi

[52] GÜLŞEN Recep, 'Suç Sonucu Oluşan Gebeliğin Sona Erdirilmesi', in Tıp Hukukunun Güncel Sorunları, Ankara, 28 Şubat- 1 Mart 2008, s.1209.

[53] DÖNMEZ, s.134.

için şerefsizlik saymadığı bir durumu, aile şerefi için bir leke saymaya kimsenin hakkı olmadığı gerekçesiyle doktrinde eleştirilmekteydi. Nitekim suç mağduru gebe kadın, sadece tüm gebelikler için geçerli olan ETCK m.468/1 hükmünde belirtilen 10 haftalık gebelik süresi içerisinde kürtaj yapma hakkına sahipti^[54].

Yeni TCK'da suç mağduru kadınlar için özel bir hüküm getirilmesine rağmen NPHK'da herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Bu uyumsuzluk ise uygulamada suç mağduru kadınların sağlık hizmetlerinden yararlanmasını güçleştirmektedir^[55].

1. TCK m.99/6'nın Hukuki Niteliği

Öğretide '*suç endikasyonu*' olarak nitelendirilen bu özel durum ilk defa YTCK ile mevzuatımıza girmiştir. Bu fıkrada belirli şartlarda yirmi haftayı aşmayacak gebeliklerin sona erdirilebileceği kabul edilmiştir.

Doktrinde TCK m.99/6'nın hukuki niteliği konusunda farklı görüşler bulunmaktadır. Hakeri'ye göre, gebe bırakılan kadın açısından kusurluluğu kaldıran bir zorunluluk hali söz konusudur. İlgili fıkrada ne NPHK'da öngörülen endikasyonlar ne de tıbbi zorunluluk hali şart koşulmaktadır. Ayrıca süre şartı gevşetilmiş ve kadının bir cinsel saldırı veya cinsel istismar suçunun mağduru olması yeterli görülmüştür^[56]. Burada verilen rızaya rağmen gebeliği sona erdirmeye hukuka uygun değildir. Böyle bir durumda kadının verdiği rızadan hekim de yararlanacaktır. Dolayısıyla burada bahsedilen rıza, hukuka uygun bir neden değil, kusurluluğu kaldıran bir zorunluluk halidir^[57]. Bir diğer görüşe göre, bu düzenleme özel bir cezasızlık nedenidir.

2. TCK m.99/6'nın Şartları

a. Kadının Bir Suç Sonucu Gebe Kalması

TCK'nın ilgili maddesinde kadının, mağduru olduğu bir suç sonucunda gebe kalması gerektiği açıkça ifade edilmiştir. Bu suç cinsel saldırı, cinsel istismar ve ya reşit olmayanla cinsel ilişki suçu olabilir. Fuhuş sonucu hamile kalınması, evli bir kadının zina sonucu hamile kalması ya da reşit kimseler arasında rızayla gerçekleşen ensest ilişki sonucunda meydana gelen gebeliklerde bu hüküm uygulanmaz^[58].

İlgili fıkranın uygulanabilmesi için kadının evli veya bekar olmasının bir önemi yoktur. Burada önemli olan husus kadının suç sonucu gebe kalmasıdır.

[54] GÜLŞEN, s.1215.

[55] ŞAFAK, s.8.

[56] HAKERİ, s.738.

[57] GÜLŞEN, s.1216.

[58] HAKERİ, s.739.

Elbette bu suçun kasten işlenmesi ve suçla ilgili hukuka uygunluk nedeninin bulunmaması gerekmektedir. Burada karşılaşılabilecek bir problem ise, reşit olmayanla cinsel ilişkide bulunma suçu sonucu oluşan gebeliklerde de bu hükmün uygulanıp uygulanmayacağıdır. Örneğin her ikisi de 17 yaşında olan iki kişinin birlikteliği sonucu gebe kalan kız için bu hüküm uygulanabilecek midir? Nitekim bu suçta kimin mağdur kimin fail olduğu belli değildir. Bu durum TCK m.104'ün düzenlenişindeki hatalardan kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla m.104 açısından bir boşluk vardır ve m.99/6'nın uygulanıp uygulanamayacağı belirsizdir^[59].

Üzerinde durulması gereken bir diğer nokta ise, kadının mağduru olduğu bir suç sonucu gebe kaldığına kimin karar vereceği meselesidir. Bu konuda yasada herhangi bir açıklık bulunmamaktadır ve bu durum hükmü uygulanamaz hale getirme tehlikesi taşımaktadır^[60]. Eğer uygulamada kesinleşmiş mahkeme kararı bulunması esas alınır, söz konusu hüküm işlevsiz hale gelecektir. Çünkü 20 haftalık gebelik süresi dolmadan önce, ceza muhakemesi sürecinin kesin hükümle bitirilmesi ve kadına karşı bir suçun işlendiğinin kesin hükümle sabit olması, genel muhakeme süreçleri düşünüldüğünde pek de mümkün değildir^[61]. Hakeri'ye göre, daha iyi bir düzenleme yapıncaya kadar şimdilik olayın en azından adliyeye intikal etmesi gerekmektedir. Hekim sadece gebe kadının beyanına dayanarak müdahale yapmamalıdır. Asılsız bir şikayet sonucu hekime yetki verilmiş ve hekim bu yetki doğrultusunda fiili gerçekleştirmişse artık sorumlu tutulmaz. Ancak gebe kadın çocuk düşürtme suçu açısından dolaylı fail olarak sorumlu tutulur. Dönmez'e göre, uygulamada kesinleşmiş bir mahkeme kararının aranması bu hükmü işlevsiz hale getirir^[62]. Gülşen'e göre, mağdur kadının isteği üzerine, soruşturma evresinde Cumhuriyet Savcısı, Sulh Ceza hakiminden bir karar talebinde bulunmalıdır. Ayrıca, kadının suç sonucu gebe kaldığının belirlenmesine ilişkin adli tıp raporu alınmalıdır^[63].

[59] GÜLŞEN, s.1219.

[60] Alman Ceza Kanunu'nun 218a/(3). maddesine göre, mağdura karşı böyle bir suçun işlendiği hususunda kesin bir mahkeme hükmü aranmamaktadır. Bunun yerine mağdura karşı böyle bir suçun işlendiğinin ve gebeliğinin bu eyleme dayandığının kuvvetle muhtemel görülmesi, söz konusu maddenin uygulanması için yeterlidir.

[61] KESKİN KIZIROĞLU, s.183.

[62] DÖNMEZ, s.135.

[63] GÜLŞEN, s.1217.

b. Gebelik Süresinin Yirmi Haftayı Aşmaması

Çocuk düşürtme suçu açısından, süre modelinin kabulünden sonra kadının gebeliğin kaçınıcı haftasında olduğunun belirlenmesi önem kazanmıştır. TCK m.99/6'nın uygulanabilmesi için "gebelik süresinin"^[64] 20 haftayı aşmaması gerekmektedir.

TCK m.99/6'daki düzenleme ülkemizdeki durum dikkate alınarak hazırlanmış ve suç sonucu oluşan gebeliğin sona erdirilmesiyle namus ve töre cinayetlerinin önüne geçme amaçlanmıştır. TCK'nın 2003 tarihli tasarısında bu suça ilişkin yapılan düzenlemede süre sınırı yer almıyorken 2004 tarihli tasarıda 24 haftalık bir süre belirlenmiş ve nihayet Adalet Komisyonu'nda yapılan tartışmalar sonucunda 20 haftaya karar kılınmıştır. Bu tartışmaların temelinde yatan sebep ise eski TCK'da bulunan kişinin yeni doğmuş çocuğu şeref saikiyle öldürmesine ilişkin hafifletici nedenin kalkması ve yeni TCK'da ise bu durumun ağırlaştırıcı neden olarak kabul edilmesidir. Zira kadınların gebeliklerini 24 haftaya kadar gizleyebildikleri ve çocuk doğduktan sonra yeni doğan çocuğun öldürülüp evlat katili olunmasının önüne geçebilmek için 24 haftanın kabul edilmesi gerektiği ileri sürülmüştür^[65].

Suç dolayısıyla oluşan gebeliklerde de süre 20 haftayı geçmişse, hem rıza gösteren kadın hem de hekim TCK m.99/2 gereğince cezalandırılacaktır. Dolayısıyla gebelik süresi uzman bilirkişi tarafından saptanmalıdır.

c. Kadının Rızasının Bulunması

Suç endikasyonu sebebiyle gebeliği sona erdirmede de kadının rızası şarttır. Nitekim çocuk düşürtme kişinin beden bütünlüğüne zarar veren bir durum olduğu için kadının rızası bulunmadığı takdirde, kadın suç mağduru olsa bile, tıbbi zorunluluk hali bulunmadan gebeliği sona erdiren hekim cezalandırılacaktır^[66]. Zira burada korunan hukuki yarar gebe kadının ana olup olmama konusundaki kişisel kararıdır.

Artuk/Gökçen/Yenidünya'ya göre kadının rızası açık veya zımni olabilir. Cebir tehdit, hile ile alınan rıza, geçerli değildir. Dolayısıyla çocuk düşürtme söz konusu olduğunda gebe kadın burada neye rıza verdiği konusunda aydınlatılmalı ve bundan sonra rızası alınmalıdır. Daha önce NPHK'da yer aldığını belirttiğimiz rıza ile ilgili hükümler burada da geçerlidir. Ancak NPHK'da suç sonucu oluşan gebelikler için herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

[64] Son normal adet tarihinin birinci gününden başlayan ve fetusun tahliyesine kadar geçen zaman gebelik süresi denir. Ayrıntılı bilgi için bkz. POLAT Oğuz, Klinik Adli Tıp, Ankara 2006, s.463.

[65] GÜLŞEN, s.1222.

[66] TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, s.258.

d. Gebeliğin Uzman Hekimler Tarafından Hastane Ortamında Sona Erdirilmesi

Bu şart Türkiye'nin her yerinde aynı olanakları sağlamak mümkün olmadığı ve hastane masrafını karşılayamayacak durumda olan kişilerin TCK m.99/6'daki imkandan bu şart nedeniyle yararlanamayacağı sebebiyle doktrinde eleştirilmiştir. Diğer rahim tahliyelerinde aranmayıp da bu fıkrada böyle bir şartın aranmasının arkasında yatan sebep, bir yandan ileri düzeyde bulunan gebeliklerinin sona erdirilmesinin riskli olabileceği ve bu nedenle rahim tahliyesinin sağlıklı bir ortamda yapılmasının sağlanması diğer yandan hekim müdahalesi şart koşularak anne açısından söz konusu olabilecek tehlikelerin tıbben değerlendirilmesidir^[67].

Gebeliği sona erdirmeye yetkili kişiler, 1983 tarihli Rahim Tahliyesi ve Sterilizasyon Hizmetlerinin Yürütülmesi ve Denetlenmesine İlişkin Tüzük m.3'de yer almaktadır. Ancak suçtan kaynaklanan gebeliklerde, kanun koyucu gebe kadının sağlığını düşünerek bizzat kadın hastalıkları ve doğum uzmanının varlığını şart koşmuştur. Eğer suç sonucu gebe kalan kadın çocuğu bizzat düşürürse TCK m.99/6'dan yararlanamaz^[68]. Çocuğun yetkisiz kişiler tarafından düşürtülmesi halinde kadının rızasının olup olmadığının bir önemi olamayacak ve bu kişiler çocuk düşürtme suçundan dolayı cezalandırılacaktır.

C. SUÇ SONUCU OLUŞAN GEBELİKLERDE SORUN ALANLARI

Kişinin yaşamı boyunca karşılaşılabileceği ve kendisini hem fiziksel hem psikolojik açıdan en fazla travmatize edebilecek olaylardan birisi, hiç kuşkusuz cinsel saldırıya maruz kalmasıdır. Cinsel suçlar, insana yönelik suçlar arasında en ağır olanlardan birisi olarak kabul edilir. Bu tür bir travma olayla son bulmayıp olaydan sonraki süreçte karşılaşılan olumsuzluklarla devam etmektedir. Cinsel saldırı mağdurlarının, olay sonrasında olumsuz şartlardaki ortamlarda muayene edilmeleri, muayene eden kişilerin konunun uzmanı olmayışı sebebiyle defalarca mağdur olmaları, bazı kadınların fiil neticesinde gebe kalması, çevrelerindeki kişilerin kendileriyle olan ilişkilerini değiştirmeleri yaşadıkları olumsuzluklardan bazılarıdır^[69].

Hem kadınlara hem de erkeklere cinsel saldırıda bulunulabiliyorken, bu suç çoğunlukla kadınlara karşı işlenmektedir. Nitekim, Adli Tıp Kurumu'nun 1999'da cinsel suç mağduru olan 120 kişi üzerinde yaptığı ankette, mağdurların %68.3'ü kadın %31.7'si erkek olduğu ve olguların yüksek bir yüzdesinin mağduru yakın çevresinden biri tarafından gerçekleştirilmiş olduğu tespit edilmiştir.

[67] HAKERİ, s.740.

[68] TEZACN/ERDEM/ÖNOK,s.261.

[69] BARUTÇU Nesrin; YAVUZ M. Fatih; ÇETİN Gürsel, "Cinsel Saldırı Sonrası Mağduru Karşılaştığı Sorunlar", Adli Tıp Bülteni, Y:1999, S:4(2), s.41.

Cinsel saldırı mağdurlarında psikiyatrik bozukluklar yaygındır. Cinsel saldırıya uğrayan kadınların %26'sında major psikiyatrik bozukluk saptanmıştır. Bu bozukluklar anksiyeteden intihar girişimlerine ve madde kullanımı başlamaya kadar geniş bir yelpazeye yayılmıştır^[70].

Ülkemiz açısından konuyu ele alacak olursak cinsel saldırıya uğrayan mağdur, defalarca polis, savcılık, adli tıp, doktor arasında gidip gelmektedir. Suç sonucu gebelik mevcutsa durum kadınlar için daha ağır seyretmektedir. Tecavüz mağduru kadınlar, damgalanacağı, daha sonraki ilişkilerinde bu durumun olumsuz etkilerinin olacağı daha da önemlisi namus ve töre cinayetlerine kurban gideceği düşüncesiyle gebeliklerini uzun süre gizlemektedirler. Oysa suç sonucu oluşan gebeliğin sonlandırılması için yasal süre 20 haftadır. Bu sürenin geçmesi durumunda kadın doğurmak istemese bile gebeliğine son verememektedir.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, suç sonucu meydana gelen gebeliklerde doğuma zorlanan kadınların ruh sağlığında bozulmalar meydana gelmektedir. Tecavüze uğrayan bir kadını 40 hafta boyunca travmatik olayı hatırlatacak bedensel değişime zorlamak sonra da doğan çocuğa annelik yapmasını beklemek onu giderek bozulan bir ruh haline sürüklemekte ve nihayet kadın kendisine ve ya bebeğe zarar verebilmektedir. Zira doğum sonrasında anneler tecavüz sonucu doğan çocuklarla yeterince ilişki kuramamakta ve gerekli şefkati gösterememektedir. Örnek verecek olursak, Bosna Savaşı sonrasında tecavüze uğrayan kadınların doğurduğu çocukların ileriki yaşamlarında kimliksiz ve kimsesiz kaldıkları gözlemlenmiştir. Bu durum cinsel saldırı sonucu oluşan gebeliklerde sadece annenin değil doğan çocuğunda psikolojik olarak etkileneceğini göstermektedir.

[70] CELBİS Osman; KARACA Mehmet; ÖZDEMİR Bora; ISIR Aysun Baransel, "Cinsel Suçlarda Muayene", Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, Y:2004, S:1(4), s.48.

SONUÇ

Ülkemizde gebeliğin sonlandırılması konusunda kadına tanınan haklar geçmişten günümüze kadar olumlu gelişme göstermiş ve kürtajın tamamen yasak olduğu dönemlerden “10 haftalık, cinsel saldırı sonucu oluşan gebeliklerde ise 20 haftalık kürtaj süresinin” kabul edildiği döneme gelinmiştir. Ancak günümüzde ceninin yaşama hakkı hala tartışılmaktadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nden bile net kararlar çıkmamakta, bu durum ülkelerin kendi iç hukuk düzenlemelerine bırakılmaktadır.

5237 s. TCK’da düzenlenen çocuk düşürtme suçu ile birden fazla hukuki yarar korunmaya çalışılmış, cenin tam manasıyla bir birey olarak kabul edilmemekle birlikte, ceninin yaşama hakkı ile annenin kendi bedeni üzerinde tasarruf etme yetkisi arasında bir denge kurulmaya çalışılmıştır. Ayrıca cinsel saldırı sonucu gebe kalan kadınlar için özel düzenleme getirilmiş ve burada gebeliğin sonlandırılması için yasal sınır daha üst seviyede tutulmuştur. Tıp verilerine göre, 6-7. haftadan itibaren gelişen teknolojiyle ceninin kalp sesleri duyulabilmektedir, 16 haftalık bir fetüsün artık kolları, bacakları, tırnakları şekillenmiş ve saçları oluşmuştur, 20. haftada artık sese karşı reaksiyon gösterecek kadar gelişmiştir. Açıktır ki, fetüsün dışarıda hayatını kısmen sürdürebilecek seviyeye geldikten sonra yaşamına son verilmesi tıbbi etik açısından ele alınıp karar verilmesi gereken çok zor bir konudur. Zira bir taraftan cinsel saldırıya maruz kalmış, psikolojik travma yaşayan bir kadın var iken diğer tarafta artık normal insan şeklini almış ve tepkiler vermeye başlayan ceninin hayatı vardır.

Sonuç olarak, yetkili birimlerin konuyu kadın bedenini bir nüfus planlama aracı olmadan ele alıp, ataerkil ahlak kurallarına göre değil, tıp biliminin verilerine göre değerlendirmesi gerekmektedir. Özellikle suç sonucu oluşan gebeliklerde kadının içinde bulunduğu koşullar dikkate alınmalı, suç mağduru kadınları daha da mağdur eden uygulamalardan ziyade, psikolojik destek almalarını ve töre ve namus cinayetlerinden korunmalarını sağlayıcı önlemlerin alınması sağlanmalıdır. Bireylerin tercihlerini tamamen sınırlayıcı düzenlemeler getirilmeden, annenin istekleri ve ceninin yaşama hakkı arasındaki denge oturtulmalıdır.

BİBLİYOGRAFYA

A. KİTAPLAR

- ERMAN Barış, Ceza Hukukunda Tıbbi Müdahalenin Hukuka Uygunluğu, Seçkin Yayınları, 2. Baskı, Ankara 2003.
- HAKERİ Hakan, Tıp Hukuku, Seçkin Yayınları, 5. Baskı, Ankara 2012.
- ÖNDER Ayhan, Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, Filiz Kitabevi, İstanbul 1994.
- ÖZBEK Veli; Mehmet Nihat KANBUR; Koray DOĞAN; Pinar BACAĞIZ; İlker TEPE, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Seçkin Yayınları, 6. Baskı, Ankara 2014.
- TEZCAN Durmuş; Mustafa ERDEM; Murat ÖNOK, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Seçkin Yayınları, 7. Baskı, Ankara 2010.

B. MAKALELER

- BARUTÇU Nesrin; M. Fatih YAVUZ; Gürsel ÇETİN, "Cinsel Saldırı Sonrası Mağdurun Karşılaştığı Sorunlar", Adli Tıp Bülteni, Y:1999, S:4(2).
- CELBİS Osman; Mehmet KARACA; Bora ÖZDEMİR; Aysun Baransel ISIR, "Cinsel Suçlarda Muayene", Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, Y:2004, S:1(4).
- DÖNMEZ Burcu, 'TCK'da Çocuk Düşürtme Suçu Mukayeseli Hukuk ve AİHM'nin Bakış Açısıyla Ceninin Yaşama Hakkının Sınırlandırılması', Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:9, S.2, Y:2007.
- KİTAPÇIOĞLU Tülay, 'Türk Ceza Kanunu'nda Çocuk Düşürtme Suçu', MÜHF-HAD, C.18, S.1.
- KİZİROĞLU KESKİN Serap, 'Türk Ceza Hukuku'nda Çocuk Düşürtme, Düşürme ve Kısırlaştırma Suçları', in Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, MÜHF-HAD. C:19, Y:2013, S:2.

C. ELEKTRONİK KAYNAKLAR

- ÇOBANOĞLU Nesrin, "Kürtaja Farklı Yaklaşımlar Çalıştayı Tutanak Özeti", <http://www.yasaizleme.org.tr/index.php/9-uncategorised/302-kurtaja-farkli-yaklasimlar-calistayi-tutanak-ozeti-09-05-2014>, E.T:5.12.2014.
- ŞAFAK Ayşe Aydın, Türk Hukukunda Gebeliğin Sonlandırılması, kurtajyasaklanamaz.com/s/1384/i/Ayşe_Aydin_Safak_Turk_Hukukundaki_Durum.pdf, E.T: 1.12.2014.
- ÜREM Müge, 'Kadın Vücudu ve Etik Sorunlar', www.istanbulbarosu.org.tr/images/haberler/saglikhukuku208.pdf, E.T.:08.12.2014.

Çocuk Düşürtme Suçunun Suç Sonucu Oluşan Gebelikler Açısından Değerlendirilmesi

E. TEBLİĞLER

GÜLŞEN Recep, 'Suç Sonucu Oluşan Gebeliğin Sona Erdirilmesi', in Tıp Hukukunun Güncel Sorunları, Ankara, 28 Şubat- 1 Mart 2008

YENERER ÇAKMUT Özlem, "Tıpta Aydınlatma ve Rıza", Roche Sağlık Hukuku Günleri, İstanbul, Temmuz 2007

D. MAHKEME KARARLARI

1. Ceza Dairesi, 16.07.1954, 1106/1202.

8. Ceza Dairesi, 26.11.1985, 5039/5473.